

LHA-LOMAKKEISTO APTEEKKIEN TYÖVÄLINEENÄ

*Henna Kyllönen
Asiantuntijaproviisori,
lääkehoidon arvioinnin (LHA) asiantuntija
Suomen Apteekkariliitto*

05.10.2020

ESITTÄYTYMINEN

Henna Kyllönen
Asiantuntijaproviisori,
lääkehoidon arvioinnin (LHA) asiantuntija
Suomen Apteekkariliitto, farmaseuttinen osasto

Henna.Kyllonen@apteekkariliitto.fi

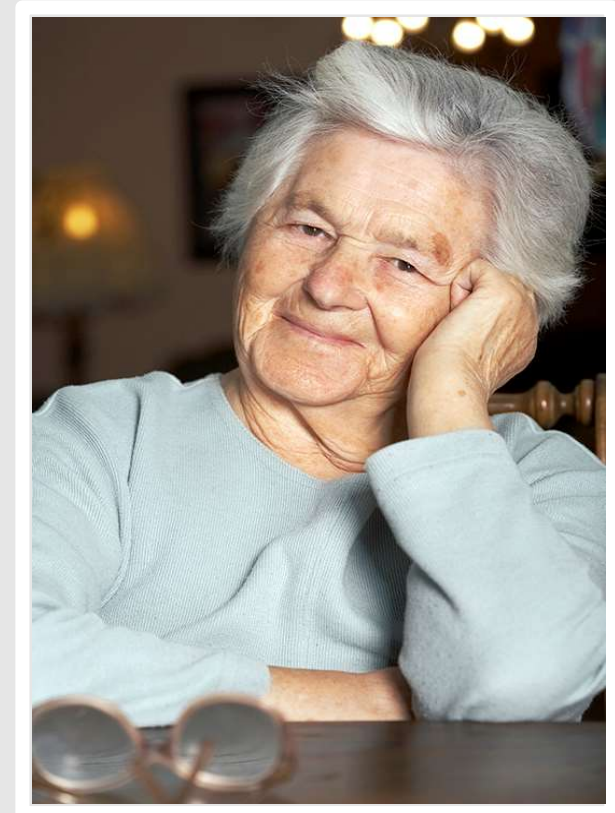
TAUSTA JA TAVOITTEET

LÄÄKEHOIDON ARVIOINTIPALVELUJEN TAVOITE

Parantaa hoitoyksikön ja apteekin yhteisten asiakkaiden lääkehoidon henkilökohtaista sopivuutta, kehittää seuranta ja siten hoidon laatua.

Apteekin lääkehoidon asiantuntijaosaaminen hyötykäyttöön hoitajien ja lääkäreiden työn tueksi, yhteisen asiakkaan parhaaksi.

Koettu terveys paranee ja kotona asuminen pidempään on mahdollista.

A close-up photograph of two hands shaking, symbolizing agreement or partnership. The hands are positioned horizontally across the middle of the frame, with the fingers interlaced. The background is a plain, light color.

AVAIMET LÄÄKEHOIDON KOKONAISUUDEN HALLINTAAN LÖYTYVÄT YHTEISTYÖSTÄ

MITÄ LÄÄKEHOIDON ARVIOINNISSA TARKASTELLAAN?

Lääkehoidon arvioinnissa käytetään mm. seuraavia tietokantoja:

- Salko-tietokanta
- Lääke 75+ -tietokanta,
- Inxbase- ja Riskbase -tietokanta,
- Renbase-tietokanta,
- Terveystietojen Vanhus ja lääke, lääkehoidon kokonaisarvio
- Pharmaca Fennica/ Duodecimin Lääketietokanta
- Käypä hoito -suositukset

* Mukailen Rainio R, Haatainen K, Kervinen M: Moniammatillinen lääkehoidon arviointi tukee hoidon onnistumista. Lääkärilehti 5/2019, vsk 74, s. 260 – 262, Taulukko 1. Lääkehoidon arvioinnin kohteet

Arvioitavat tekijät*

Päällekkäislääkitys	<ul style="list-style-type: none"> • Onko samoja lääkeaineita? • Onko päällekkäisiä/ vastakkaisia vaikutusmekanismeja?
Käyttöaiheet ja diagnoosit	<ul style="list-style-type: none"> • Löytyykö kaikille lääkkeille käyttöaihe/-tarkoitus? • Puuttuuko diagnoosilta lääke?
Yhteisvaikutukset	<ul style="list-style-type: none"> • Lääkkeiden väliset (farmakokineettiset ja -dynaamiset) • Lääkkeen ja ravinnon väliset
Haittavaikutukset	<ul style="list-style-type: none"> • Potilaan kokemat haittavaikutukset • Lääkityksen haittavaikutusriskien kartoitus (esim. antikolinergisyys, ortostatismi)
Lääkkeen sopivuus ja annos	<ul style="list-style-type: none"> • Onko lääkevalinta hoitosuosituksen mukainen? • Vastaavatko annokset hoitosuosituksia? • Sopiiko lääkevalinta potilaan munuaistoimintaan ja ikään? • Onko potilaalla suuren riskin lääkkeitä (esim. kapea terapeuttinen leveys)?
Ottoajankohdat ja ottotapa	<ul style="list-style-type: none"> • Hoitosuosituksen mukaisuus • Lääkkeen vaikutusmekanismin mukaisesti • Lääkkeiden yhteisvaikutukset huomioiden • Otetaanko lääke ruoan kanssa vai tyhjään mahaan?
Muut huomiot	<ul style="list-style-type: none"> • Lääkkeiden käytettävyys (esim. tablettien puolittaminen, murskaus, apuvälineet) • Kela-korvattavuus/ lääkkeiden kustannusten huomioiminen • Haastattelussa esiin nousseet asiat

TOIMINTAMALLI JA PROSESSI

KRITEERIT LÄÄKEHOIDON ARVIOINNEILLE

Lääkehoidon arviointia voivat ehdottaa

- Lääkäri
- Sairaanhoidtaja/ vastaava hoitaja
- Apteekki
- Lääkkeitä käyttävä ihminen itse tai hänen omaishoitajansa

Arvioinnin toteutuksesta voidaan päättää erikseen sovittujen kriteerien täytyessä myös kunnan puolesta esimerkiksi palveluseteliä hyödyntäen

Kriteerit voivat sisältää esimerkiksi seuraavia asioita:

- Yli 65-vuotias, jolla on käytössään lääkkeitä useampaan eri sairauteen
- Käytössä on väsyttäviä lääkkeitä ja/tai erikseen määriteltyjä riskilääkkeitä
- (GFR <60 ml/min, keskivaikea tai vaikea munuaisten vajaatoiminta)
- Taustalla on toistuvia päivystyskäyntejä

MAHDOLLISIA TOIMINTAMALLEJA

arvioinnit osana esim.

- kotiutustiimien toimintaa
- koneellisen annosjakelun yhteistyötä
- suuren kaatumisriskin (Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen IKINÄ-kaatumisriskimittari) potilaille

ARVIOINNIN JÄLKEISEN SEURANNAN JÄRJESTÄMINEN

Kun arvioinnit on toteutettu ja yhteinen suunnitelma muutoksista lääkehoidon toteutuksessa laadittu, voidaan sopia erikseen apteekin tarjoamasta tuesta hoitoyksikölle/ ihmiselle itselleen muutosten seuranta koskien

- Edellytyksenä arviointien vaikuttavuuden näkyväksi tekemiseksi
- Palaute kehittää myös apteekin arviointiosaamista

LHA-LOMAKKEISTO TUKEE PROSESSIA

MITÄ LHA-LOMAKKEISTO SISÄLTÄÄ?

- tietosuoja-/ informointiseloste
- LHA-sopimus pohja / asiakkaan suostumuslomake
- esitietolomake
  - Suunniteltu erityisesti hoitoyksikön kanssa yhteistyössä toteutettavaan LHA-prosessiin, jossa tämä lomake voidaan täyttää ja palauttaa apteekilla suoraan hoitoyksiköstä.
  - Voidaan täyttää digitaalisesti tai tulostaa
- Lääkityslistalomake (täytettävä pdf: FIN, SVE, ENG)
- Haastattelulomake
  - Voidaan käyttää kliinisen haastattelun pohjana niin LHA- kuin LHKA-laajuiselle arviointipalvelulle.
  - Ei ole suunniteltu digitaalisesti käytettäväksi vaan haastattelua tukevaksi rungoksi, johon voidaan toteuttaa nopeita muistiinpanoja haastattelun yhteydessä.
- raportointilomake
  - Tarkoitettu tässä mallissa hoitoyksikölle ja lääkärille yhdessä esitietolomakkeen ja tarkistetun lääkityslistan kanssa palautettavaksi

TIETOSUOJA- / INFORMOINTISELOSTE

- Pohja suostumus- ja sopimuslomakkeelle
- Perustuu EU:n tietosuoja-asetukseen (GDPR, general data protection regulation)
- Sisältää:
  - Yhteystiedot palvelun tietosuoja-asioissa
  - Henkilötietojen käsittelyn tarkoitus ja käsittelyn oikeusperuste
  - Palvelussa käsiteltävät henkilötiedot
  - Tietojen luovuttamisen, säilyttämisen, suojauksen ja siirtämisen perusteet
  - Oikeuden tulla unohdetuksi
- Tietojen käsittelyä varten laaditaan palvelun asiakkaan kanssa erillinen sopimus
-> Palvelu tuotetaan tämän sopimuksen ja suostumusten rajoissa
- HUOM! Erillinen palveluesite suositeltava

MITÄ LHA-LOMAKKEISTO SISÄLTÄÄ?

- tietosuoja-/ informointiseloste
- LHA-sopimus pohja / asiakkaan suostumuslomake
- esitietolomake
  - Suunniteltu erityisesti hoitoyksikön kanssa yhteistyössä toteutettavaan LHA-prosessiin, jossa tämä lomake voidaan täyttää ja palauttaa apteekilla suoraan hoitoyksiköstä.
  - Voidaan täyttää digitaalisesti tai tulostaa
- Lääkityslistalomake (täytettävä pdf: [FIN](#), [SVE](#), [ENG](#))
- Haastattelulomake
  - Voidaan käyttää kliinisen haastattelun pohjana niin LHA- kuin LHKA-laajuiselle arviointipalvelulle.
  - Ei ole suunniteltu digitaalisesti käytettäväksi vaan haastattelua tukevaksi rungoksi, johon voidaan toteuttaa nopeita muistiinpanoja haastattelun yhteydessä.
- raportointilomake
  - Tarkoitettu tässä mallissa hoitoyksikölle ja lääkärille yhdessä esitietolomakkeen ja tarkistetun lääkityslistan kanssa palautettavaksi

KESKUSTELUA, KYSYMYKSIÄ?

